

2. Заборовський В. В. Правова природа акцій та процедура їх конвертації в Україні та Російській Федерації: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / В. В. Заборовський. – Одеса, 2010. – 222 с.
3. Костенко І. Цінні папери в діяльності господарюючого суб'єкта: класифікація цінних паперів за законодавством України / І. Костенко // Бухгалтерія. – 2005. – № 10. – С. 65-70.
4. Нерсесов Н. О. Избранные труды по представительству и ценным бумагам в гражданском праве / Н. О. Нерсесов. – М.: Статут, 2000. – 286 с.
5. Пенцов Д. А. Сущность акции / Д. А. Пенцов // Правоведение. – 1992. – № 4 – С. 39-44.
6. Посполітак В. В. Правове регулювання цінних паперів в Україні: поняття та ознаки / В. В. Посполітак // Наукові записи НаУКМА. Серія: Юридичні науки. – 2006. – Т. 53. – С. 87-92.
7. Решетина Е. Н. К вопросу о правовой природе бездокументарных ценных бумаг / Е. Н. Решетина // Журнал российского права. – 2003. – № 7. – С. 106-115.
8. Філіпенко Є. С. Правове регулювання випуску та обігу акцій: дис. ... кандидат. юрид. наук: 12.00.04 / Є. С. Філіпенко. – Донецьк, 2012. – 228 с.
9. Шевченко Г. Н. Эмиссионные ценные бумаги / Г. Н. Шевченко // Академический юридический журнал. – 2004. – № 1. – С. 30-33.
10. Юлдашбаева Л. Р. Правовое регулирование оборота эмиссионных ценных бумаг (акций, облигаций) / Л. Р. Юлдашбаева. – М.: Статут, 1999. – 204 с.

УДК 346.3 (043.2)

Гелич А. О., к.ю.н., доцент,

Коваленко О. В., студент,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПОНЯТТЯ І ВИДИ ТРАНСПОРТНИХ ДОГОВОРІВ

Транспорт є однією із найважливіших галузей суспільного виробництва. Особливість цієї галузі полягає в тому, що в процесі діяльності транспорту не створюється нова вартість, оскільки продукція транспорту — це сам процес переміщення вантажів, багажу, пасажирів.

Транспортні договори — це такі господарські договори, які спрямовані на організацію та/або забезпечення перевезень вантажів та надання інших транспортних послуг учасникам господарських відносин. Транспортні договори укладаються, як правило, за обов'язкової участі транспортних підприємств або індивідуальних підприємців, що спеціалізуються на перевезеннях. Транспортні договори класифікуються за різними ознаками:

— за видом транспорту: на залізничному транспорті; морському транспорті; на внутрішньому водному транспорті; на повітряному

транспорті; на автомобільному транспорті; на трубопровідному транспорті, а також транспортні договори, що передбачають використання кількох видів транспорту;

— за ознакою домінування в договорі організаційних чи майнових елементів на: (а) організаційні (забезпечують організацію перевезень та надання інших транспортних послуг) та (б) договори про надання транспортних послуг;

— за характером транспортних послуг, надання яких передбачається договором, на: а) договори перевезення вантажів та організованих груп пасажирів; б) договори про надання інших транспортних послуг або комплексу послуг.

Організаційні договори у сфері транспорту найчастіше спрямовані на узгодження обсягів перевезень і забезпечення сприятливих умов для перевезень. Такі договори віддзеркалюють планові засади перевезень у сфері господарювання, що зумовлено специфікою транспорту (виробничих можливостей) та необхідністю забезпечення його ефективності [2]. В організаційних договорах зазначаються обсяги та умови перевезень, що не передбачаються актами законодавства (кодексами, законами, статутами) та інші умови з урахуванням специфіки транспортування певного виду вантажів, конкретних вантажовідправників, місцевих особливостей тощо.

Організаційним договором є передбачений частинами 3 і 4 ст. 307 ГК та ст. 914 ЦК України довгостроковий договір, який укладається між перевізником і вантажовідправником (власником чи володільцем вантажу). За таким договором перевізник зобов'язується у встановлені строки приймати, а власник (володілець) вантажу - передавати для перевезення вантаж у встановленому обсязі. В договорі також передбачаються інші умови перевезень, включаючи й порядок розрахунків, умови надання транспортних заходів тощо [3].

Залежно від виду транспорту, яким передбачається здійснення систематичних перевезень вантажів, довгострокові (організаційні) договори можуть мати інші назви: навігаційний — на річковому транспорті, спеціальний — на повітряному транспорті, річний - на автомобільному транспорті (власне назва «довгостроковий договір» застосовується на залізничному та морському транспорті) [1]. В таких договорах зазначаються обсяги та умови перевезень, їх періодичність, порядок розрахунків, раціональні маршрути, схеми вантажопотоків, взаємна майнова відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання договірних зобов'язань. Відповідно до організаційних транспортних договорів укладаються договори про надання транспортних послуг. Різновидом організаційних транспортних договорів є так звані вузлові угоди, що

укладаються на тривалий термін і визначають умови роботи залізничних станцій та інших транспортних організацій, які беруть участь у прямому змішаному сполученні (перевезенні вантажів кількома видами транспорту за єдиним перевізним документом). Вузлові угоди є обов'язковими до укладення транспортними організаціями, що беруть участь у прямому змішаному сполученні, а відтак будь-яка із заінтересованих сторін може звернутися до господарського суду з заявою про спонукання до укладення такої угоди. Відповідно до цього різновиду транспортного договору організаційного характеру транспортні організації, що беруть участь у прямому змішаному сполученні зобов'язуються за плату переміщувати вантажі з одного виду транспорту та інший з метою забезпечення процесу доставки від вантажовідправників до вантажоодержувачів [3].

Організаційні договори на транспорті є консенсуальними, а отже вважаються укладеними в момент, коли сторони досягли згоди з усіх істотних умов договору. Договори про надання транспортних послуг досить різноманітні, що зумовлено характером таких послуг, специфікою певного виду транспорту, використанням різних їх видів тощо. Найбільш поширеними транспортними договорами у сфері господарювання є:

договори перевезення вантажів; договір транспортного експедирування; договори на подачу і прибирання вагонів; договори на експлуатацію залізничної під'їзної колії; договори буксирування; договір чартеру (фрахтування); договори каботажу та ін.

Література

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.
2. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 51. – Ст. 446.
3. Вінник О. М. Господарське право: Навч. посібник / О. М. Вінник. – 2-е вид., змін, та допов. – К.: «Правова єдність», 2008. – 766 с.

УДК 346.93 (043.2)

Гелич А. О., к.ю.н., доцент,

Козацька Ю. О., студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ІНСТИТУТ СУДОВОГО ІМУНІТЕТУ В ГОСПОДАРЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ

Поняття «іmunітет держави» склалось спершу як звичаєва норма у міжнародному праві, а вже згодом стало визначатися міжнародною судовою практикою, національним і міжнародним законодавством та відповідно міжнародними договорами.